

Elämää kaukana piippujen ympäriltä

Varkauden kaupungin koulutoimen sekasortoinen tila ja koulutoimessa tapahtuneet muutokset ovat varmaan koskettaneet jokaista varkautelaista lapsiperhettä jollain tapaa. Tehtaan koulun lakkauttaminen ja sen mukanaan tuomat seuraukset saivat aikaan koulutoimessa aikamoisen myllytyksen. Tehtaan koulun entisenä ja viimeisenä rehtorina Varkauden koulutoimen yli vuoden takaiset tapahtumat koulun lakkauttamisineen ”söivät naista” todella paljon! Koulun lakkauttaminen turhautti. Tuntui, että kaikki se työ, jota olimme koulun opettajien, oppilaiden vanhempien, koulun muun henkilökunnan, Tehtaan koulun aktiivisen vanhempiyhdistyksen sekä Kommilan asukkaiden kanssa alueen lasten eteen tehneet, pyyhkäistiin pois ja koettiin täysin merkityksettömäksi! Motivaatio tehdä työtä Varkauden kaupungin ja sen koulutoimen eteen katosi! Kyyneleet silmissä pakkailin viime heinäkuussa Varkauden kaupungin vanhimman koulun, Tehtaan koulun, historiallisia tavaroita.

Muutoksia muutosten perään

Viime vuonna elokuussa, koulun alkaessa, siirryin opettajaksi Kuopakankaan kouluun. Kaikki oli uutta ja erilaista uusine työkaverineen ja oppilaineen. Siinä kaikkien uusien muutosten keskellä yritin vielä suorittaa erillisiä erityisopettajaopintoja. Tosin alkusyksystä suorittaminen oli lähinnä vain osallistumista luennoille, sillä etätehtävien ja lopputyön tekemiseen minulla ei enää riittänyt voimavaroja. Kaikkien kohdalleni sattuneiden muutosten ja vastoinikäymisten lisäksi aviomiehelleni tarjottiin lokakuussa yli vuoden mittaista ulkomaan komennusta. Ajattelin, että tämäkin vielä! Syyslomalla siten pakkailimme mieheni tavaroita ja lokakuun lopussa mieheni lähti Kambodzhaan ja sen 1,3 miljoonan asukkaan pääkaupunkiin Phnom Penhiin. Jän koulukaisten poikieni, Kallen ja Villen, kanssa kotiin.

Kulttuuririkkaaseen ja köyhään Kambodzhaan

Näin jälkikäteen ajateltuna aviomieheni ulkomaan työkomennus tuli niin sanotusti ”kreivin aikaan”, sillä mieheni ulkomaan komennuksen myötä minulle aukeni hyvä mahdollisuus ottaa vuorotteluvapaa sekä samalla etäisyttä Varkauteen ja Varkauden koulutoimeen. Ja kun ei enää ollut rehtorinkaan vastuita, oli helppo lähteä. Syyslukukauden lopputtua joulukuussa pakkasimme tavaramme ja lähdimme mieheni perästä Kambodzhaan.

Suomessa Kambodzha tunnetaan ehkä parhaiten miinoista ja 1970-luvulla hallinneesta hirmuhallitsija Pol Potista punakhmereineen. Tänä päivänä yli kahdenkymmenen vuoden takaisista, ikävistä tapahtumista Phnom Penhissä ei näe juuri merkkiäkään. Katukuvaa hallitsee kaoottinen liikenne. Suurin osa paikallisista ajalee motoilla eli jonkinlaisilla moottoripyörillä tai mopoilla, joiden kyydissä on suurin piirtein koko suku vauvasta vaariin. Saman moton päällä voi nähdä jopa seitsemänkin henkilöä.

Lisäksi moton perässä voi olla myös jonkinlainen peräkärri, jonka kyydissä voi nähdä mitä ihmeellisempiä kuormia kanoista rottinkikalusteisiin. Usein kyydissä oleva kuorma päättyy myyntiin kaupungin jollekin marketille tai torille. Sekasortoisessa liikenteessä tuhansien motojen lisäksi ovat vielä tukit, miesvoimalla kulkevat syklot sekä parempiosaisten luksus-maasturit. Tuttu näky katukuvassa ovat myös kerjäläiset. Alaston kerjäläistyttö tai -poika saattaa keskellä karmea liikennettä tulla liikennevaloissa koputtelemaan auton ikkunoihin ja pyytämään lanttia. Kerjäämässä ovat usein myös vanhat, naispuoliset lesket tai raajattomat, miinojen uhrit. Köyhyys näkyy kerjäläisten lisäksi myös erilaisina slummi- ja hökkelikylinä torien tai paikallisten markettien vierustoilla.

Kambodzhän väestöstä yli 97 % on uskonnoiltaan buddhalaisia. Kambodzhassa jokaisesta kaupasta tai pienimmästäkin liikkeestä löytyy mitä värikkäin jakoristeellisin buddhalainen palvontapaikka tai uhrilattari kynttilöineen, suitsukkeineen tai uhrattavine ruokineen. Jokaisesta kambodzhalaisesta kylästä ja kaupungista löytyy useampia buddhalaisia temppeleitä kullattuneine buddhineen. Phnom Penhissäkin buddhalaisen upeita temppeleitä löytyy kymmeniä. Phnom Penhin tunnetuin ja turistien suosima temppeli on kuninkaanpalatsin vieressä sijaitseva Silver Pagoda. Nimensä ”Hopeinen temppeli” on saanut lattiaan sijoitetusta 5329:stä hopealaatasta. Lisäksi temppelissä komeilee kullattu Buddha –patsas, jossa on yli 2000 timanttia.

Koko Kambodzhän suurin ja tunnetuin temppeli on 1100-luvulla hindujumala Visnulle omistettu Angor Vat ja sen koko temppelialue Siem Riepissä. Angor Vatin temppelialue on yli 84 000:n neliömetrin laajuinen ja temppelialueella sanotaan olevan yli 200 temppeliä. Khmerien taiteessa näkyy sekä hindulaisia että buddhalaisia piirteitä, ja kumpaakin uskontoa kohdellaan yhtä kunnioittavasti.

Koulunkäyntiä kaukomailla

Nyt olen yli viiden kuukauden ajan katsellut elämää ja nauttinut olostani täällä Phnom Penhissä ilman kiirettä, kelloa ja kalentereita. Pojat ovat käyneet Phnom Penhin kansainvälistä koulua ja ovat olleet ainoat suomalaiset yli 250 oppilaan koulussa, jossa oppilaita on leikkikouluikäisistä viidenteen luokkaan asti, yli 30:stä eri maasta. Pojat ovat viihtyneet ja menestyneet koulussa hyvin, vaikka opetus ja kaikenlainen kommunikointi niin opettajien kuin kavereidenkin kanssa tapahtuu englannin kielellä. Ville on pitänyt koulua todella haastavana ja kyllä näin opettajaäitinä se on siltä myös näyttänyt. Joka päivä koulu alkaa klo 7.30 ja päättyy klo 14.30. Koulupäivän aikana on ainoastaan kaksi taukoa; aamupäivän puolen tunnin välipalatauko sekä keskipäivän 45 minuutin lounastauko. Koulupäivät venyvät siis lähes 8-tuntisiksi ja sitten vielä koulupäivän päälle on ollut koulun järjestämiä ”after school” – aktiviteetteja kokkikerhosta taekwondoan.

Tikkasen perhe lomalla Siem Riepissä.

Ilmasto vaikuttaa elämiseen

Elämä täällä on siis todella hyvin erilaista mitä Suomessa. Jo pelkätään tämä lämpö tekee oman vaikutuksensa elämän rytmiin ja menoon. Päivä valkenee ennen aamukuutta ja aamuvirkut khmerit ovat jo pesseet nyrkkipyökkinsä ja ripustaneet ne katujen varsille kuivumaan. Puolen päivän aikaan aurinko paistaa kuumasti. Kaduilla elämä hiljenee ja voi nähdä joka kadun kulmassa riippumatoissa lepäviä ja jopa nukkuvia ihmisiä. Cyklokuskit lepäävät sykloissaan, tukit –kuskit omassa kulkuneuvoissaan. Kenelläkään ei ole kiire. Vietetään keskipäivän

siestaa. Iltapäivällä kahden jälkeen elämä kaduilla taas vilkastuu ja ilta viiden jälkeen kaupunki aivan kuhisee elämää reilun parin tunnin ajan, kunnes hämärä ja pimeys peittää maan. Seitsemän jälkeen on jo pilkkopimeää.

Toukokuun lopulla täällä on alkanut sadekausi, joka kestää marraskuun alkuun saakka. Lähes joka iltapäivä vettä tulee rankkoina ukkoskuuroina. Kaupungin viemäriverkostot eivät ole täällä yhtä toimivat kuin meillä Suomessa ja niinpä rankan sadekuuron jälkeen kaduilla saattaa olla lähes puoli metriä vettä. Lapset uivat kaduilla välittämättä lainkaan kaduilla liik-

kuvista autoista ja kahlaavista ihmisistä. Ihmiset kahlaavat ja työntävät motojaan. Noin kahden tunnin kuluttua kuuro on kuitenkin ohi ja elämä jatkuu kuin ei mitään sadetta olisi ollutkaan.

Tätä kirjoittaessani mieli on korkealla, sillä matkalaukut odottavat pakattuina huomista lähtöä kotiin. Olemme selvinneet lähes puolen vuoden seikkailustamme täällä kaukana. Matkatuliaisina silkkihuvien ja -kankaiden lisäksi on myös erityisopettajan tutkinto. Mahtavaa tulla kotiin!

Susanna Tikkanen

Tyypillinen buddhalainen temppeli.